

Barn- och utbildningsförvaltningen
Helena Clementson
Epost: helena.clementson@vasteras.se

Kopia till
Direktör barn- och utbildningsförvaltningen

Grundskolenämnden

Tjänsteutlåtande - Nämndinitiativ från (M) - Skolskjuts under utredningstiden

Förslag till beslut

Nämndinitiativet avseende skolskjuts under utredningstiden föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Moderaterna lämnade vid grundskolenämndens sammanträde den 24 augusti 2021 in ett nämndinitiativ enligt följande:

” Nu verkar det ha hänt igen. Elevers skolgång blir kraftigt påverkade och i vissa fall försämrade pågrund av plötsliga omläggningar i barns skolskjuts. Utan en barnkonsekvensanalys ändras bussturer från en dag till en annan. Bussturer som gått så länge många av oss kan minnas. Det är självklart inget som de boende kan ta för givet, men att skolskjutsenheten ändrar rutten under pågående utredning gynnar ingen.

Resultatet blir att Skolskjuts ensamt kan bestämma vilken skola elever ska gå i och även tvinga fram oönskade skolbyten när barn bara har ett år kvar i sin skola. Barn kan behöva ryckas upp sitt sista år, utan att kommunen i stort egentligen verkar vinna något på det. Flera perspektiv bör beaktas, där barnperspektivet måste stå högt på dagordningen, men också verksamhetsperspektivet. Besluten om skolskjuts har en direkt inverkan på elevers skolval samt placering. Här måste kommunikationen förbättras.

Samtidigt får vi information om ändrade rutiner som innebär att föräldrar till barn som är i behov av stöd och särskild skolskjuts inte bara behöver ansöka hos kommunen utan efter godkännande av kommunen också måste skicka in ansökan hos kollektivtrafikmyndigheten. Det är uppenbart för oss att vi också måste stärka serviceperspektivet för att minimera att barns skolgång hamnar mellan stolarna vilket kan bli konsekvensen. Bäst för samtliga parter bör vara att myndighetsutövarna också kan ta kontakt med varandra. Rutinen bör vara så att skolskjutshandläggarna efter godkänd ansökan skickar ansökan till kollektivtrafikmyndigheten.

Därmed föreslår Moderaterna Grundskolenämnden följande:

att inga förändringar i befintliga skolskjuts-linjer genomförs under utredningsperioden.

att om en förändring måste genomföras under utredningsperioden ska det upp till nämnden för beslut.

att förändringar i skolskjuts-linjer ska i största möjliga utsträckning ska undvika att påverka elevers befintliga skolgång.

att samverkan sker med berörda verksamheter och rektorer.

att serviceperspektiv på särskild skolskjuts införs för att undvika att barns skolskjuts hamnar mellan stolarna. Förvaltningen ansvarar därmed för att skicka ansökan vidare till kollektivtrafikmyndigheten.”

Beslutsmotivering

I den övergripande skolskjutsutredningen, diarienummer GSN 2020/00807, framgår det hur grunden för skolskjuts i Västerås stad ser ut.

Västerås stad strävar efter att alla elever ska erbjudas en skolplacering som är så nära hemmet att skolskjuts inte ska behövas. Barns rätt att placeras på en skola nära hemmet beskrivs även ur barnets perspektiv som ett ”berättigat krav”. Men det finns inte skolor i närheten av alla bostadsområden i kommunen, då får berörda elever istället skolskjuts.

För att förtydliga vem som har rätt till skolskjuts har Västerås stad en riktlinje som definierar de omständigheter som nämns i skollagen. Till exempel förtydligas skrivningen om färdvägens längd, där avstånd anges för när elever är berättigade till skolskjuts. Avstånden är 2 km för elever F–3, 3 km för årskurs 4–6 och 4 km för årskurs 7–9. Trafikförhållanden kan också vara skäl till att erbjudas skolskjuts, till exempel om det saknas säkra gång- och cykelvägar.

Det finns bostadsområden där kommunen på förhand känner till att närmaste skola ligger utanför avståndsgränserna. För att hantera det på förhand kända behovet av skolskjuts finns en slags länk mellan principerna för skolplacering och skolskjuts. Systemet för skolplacering och skolskjutshandläggning är annars i huvudsak två olika uppsättningar regler, och sköts av separata delar av organisationen.

Principerna för skolplacering utgår i första hand från vårdnadshavares önskemål, och antalet platser som finns på de olika skolorna. Om fler elever önskat en skola än det finns platser tilldelas platserna enligt principen om relativ närhet. Enligt principerna för relativ närhet finns det ur elevens perspektiv ingen på förhand planerad skola. En algoritm räknar på individnivå ut vilka elever som ska erbjudas vilken skola. Utfallet kan variera från år till år samt inom ett bostadsområde. Det finns ingen geografisk gräns som definierar vilka bostäder som hör till vilken skola, utan det kommer att påverkas av hur många barn som söker det aktuella året och var dessa barn bor. Men finns det en skola inom de avståndsgränser som beskrevs högre upp i avsnittet kommer eleven att få en plats där, för att tillgodose elevernas berättigade krav på att placeras på en skola nära hemmet.

I de administrativa systemen, i arbetet med att planera skolskjutsen, har dock alla elever en planerad plats på en särskild skola. För alla elever som bor i ett område där det finns ett känt behov av skolskjuts reserveras en plats på en skola som eleverna är garanterade skolskjuts till. Vilken skola som är den planerade skolskjutsskolan styrs av de så kallade skolskjutsområdena, en geografiskt definierad gräns. Skolplacering med hänsyn till skolskjutsen utgör ett undantag från principerna om relativ närhet.

Syftet med undantaget från principen om relativ närhet och de reserverade platserna är att hålla skolskjutsen effektivt planerad. När en skolbuss behöver hyras, eller taxi sättas in, blir det mest effektivt om resenärerna har samma slutdestination. Individuella lösningar som varierar år för år bedöms vara en mycket kostsam lösning.

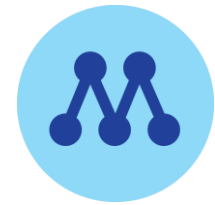
Det egna önskemålet om skolplacering är högre rankat i placeringsförfarandet än erbjudandet om skolskjutsskola. Om vårdnadshavaren gör ett annat val än

skolskjutsskolan behandlas ansökan enligt principen om relativ närhet. Om eleven får plats på annan skola kan skolskjuts beviljas om kostnaden är densamma eller lägre som till den planerade skolan.

Grundskolenämnden har utifrån ovan nämnda utredning lämnat ett nytt uppdrag till barn- och utbildningsförvaltningen om att utreda befintliga skolskjutsområden som kommer att påbörjas under hösten 2021.

Utifrån att satserna i nämndinitiativet understryker förvaltningen följande:

- Det finns inga fasta skolskjutslinjer utan planeringen av skolskjutsens turer sker utifrån beviljade elevers folkbokföringsadresser. Detta innebär att skolskjutsens turer förändras utifrån elevunderlaget med beviljad skolskjuts som sker genom myndighetsutövning på delegation från Grundskolenämnden. Beroende av elevunderlaget (inflyttning, utflyttning, skolbyte etc.) kan således skolskjutsens turer komma att förändras.
- Förändringar i skolskjutsens turer påverkar enbart elever med så kallade ”förnärvarande beslut”. Detta är beslut om beviljad skolskjuts för elever som inte gjort skolval till sin planerade skolskjutsskola utan till egen vald skola. I dessa beslut framgår att elevens rätt till skolskjuts kan komma att förändras. Detta innebär att eleven har rätt till skolskjuts så länge som skolskjutsturen passerar elevens folkbokföringsadress. Förnärvarande beslut fattas utifrån skolskjutshandläggarnas delegation och beslutsgrunden om kommunens skyldighet att tillhandahålla skolskjuts om det inte är en ekonomisk eller organisatorisk svårighet för kommunen, vilket inte föreligger om bussen passerar folkbokföringsadressen.
- Skolskjutshandläggningen är särskild från skolvalsprocessen och skolskjutshandläggningen har ingen rådighet för elevers val av skola. Myndighetsutövningen för skolskjuts utförs utifrån befintliga skolskjutsområdets planerade skola.
- Skolskjutshandläggningen är myndighetsutövning och kan inte samverka med andra verksamheter och rektorer i beslutsfattandet.
- Planeringen och utförandet av skolskjutsen är reglerad i avtal med Kollektivtrafikförvaltningen. Serviceperspektivet i tjänsten som tillhandahålls av Kollektivtrafikförvaltningen är stor och många av stadens invånare som beviljas särskild skolskjuts har särskilda behov som Kollektivtrafikförvaltningen behöver ta hänsyn till i sin planering. Därav den särskilda blankett som ska lämnas in till Kollektivtrafikförvaltningen efter beslut om skolskjuts från Västerås stad. Dialog kring om detta kan effektiviseras har redan initierats från Skolskjutsenheten och kommer att diskuteras vidare och återrapporteras till nämnden under verksamheten informerar under hösten 2021.

Nämndinitiativ 24-08-2021

Skolskjuts under utredningstiden

Nu verkar det ha hänt igen. Elevers skolgång blir kraftigt påverkade och i vissa fall försämrade på grund av plötsliga omläggningar i barns skolskjuts. Utan en barnkonsekvensanalys ändras bussturer från en dag till en annan. Bussturer som gått så länge många av oss kan minnas. Det är självklart inget som de boende kan ta för givet, men att skolskjutsenheten ändrar rutiner under pågående utredning gynnar ingen.

Resultatet blir att Skolskjuts ensamt kan bestämma vilken skola elever ska gå i och även tvinga fram oönskade skolbyten när barn bara har ett år kvar i sin skola. Barn kan behöva ryckas upp sitt sista år, utan att kommunen i stort egentligen verkar vinna något på det. Flera perspektiv bör beaktas, där barnperspektivet måste stå högt på dagordningen, men också verksamhetsperspektivet. Besluten om skolskjuts har en direkt inverkan på elevers skolval samt placering. Här måste kommunikationen förbättras.

Samtidigt får vi information om ändrade rutiner som innebär att föräldrar till barn som är i behov av stöd och särskild skolskjuts inte bara behöver ansöka hos kommunen utan efter godkännande av kommunen också måste skicka in ansökan hos kollektivtrafikmyndigheten. Det är uppenbart för oss att vi också måste stärka serviceperspektivet för att minimera att barns skolgång hamnar mellan stolarna vilket kan bli konsekvensen. Bäst för samtliga parter bör vara att myndighetsutövarna också kan ta kontakt med varandra. Rutinen bör vara så att skolskjutshandläggarna efter godkänd ansökan skickar ansökan till kollektivtrafikmyndigheten.

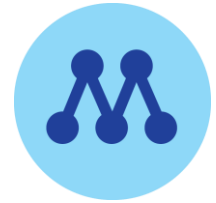
Därmed föreslår Moderaterna Grundskolenämnden följande:

att inga förändringar i befintliga skolskjuts-linjer genomförs under utredningsperioden.

att om en förändring måste genomföras under utredningsperioden ska det upp till nämnden för beslut.

att förändringar i skolskjuts-linjer ska i största möjliga utsträckning ska undvika att påverka elevers befintliga skolgång.

att samverkan sker med berörda verksamheter och rektorer.

att serviceperspektiv på särskild skolskjuts införs för att undvika att barns skolskjuts hamnar mellan stolarna. Förvaltningen ansvarar därmed för att skicka ansökan vidare till kollektivtrafikmyndigheten.